

EDINOST

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl. za pol leta 3.— 4.50.— za četr leta 1.50.— 2.25.—

Poznanične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

»V edinosti je moč.«

Ruska in Bolgarska.

Uže več let meša se na dnevnem redu takozvano bolgarsko prašanje. Bolgarska je postala središče evropske politike in plen, na katerega se s posebnim zanimanjem spravljajo časnikarji. Komaj odpre list in zarez na prvej strani članek o tem prašanju; zaideš v dimno kavarno in kotu vidiš kup razgretih politikarjev, ki pušijo svojo smodko in "maste" bolgarsko prašanje; prideš v pivarno in s pivnimi pename dobiš tu tudi razgovor o dnevnem prašanju — bolgarskem.

Mala Bolgarska je v teku treh let postala časnikarstvu kaj znamenita. Poprej popolnoma zanemarjena in neznana, sedaj je najbolj razupita.

Reven je sicer bolgarski narod a svet si je svoje moči, radi cesar jo z veseljem poudarja ter se tako rekoč po robu postavlja vsej Evropi. Odkar ga je tako zmagovito peljaj v vojno njegov prejšnji knez Aleksander proti bratom Srbom, jeli je ta narod, navdušen po nepričakovanimu napredku, zmagi in podpiran v njegovih težnjah in željah po njegovih vodilcih, od tedaj jeli je hlepeti po svobodi in samostnosti. Prvo si je pač pridobil a težko bode pridobiti si tudi zadnjo popolnomo. Rešil se je sicer težkega davka in nadložnega turškega gospodovalca, a nad njegovo deželo hočejo uplivati drugi evropski elementi, ki imajo prav za prav do tega vso pravico, in to so — Rusi.

Ruska je od časov rusko-turške vojne sem imela posebne interese v Bolgarski. Osvobodila jo je turške sile in turškega gnilega gospodarstva ter jo deloma storila samostojno. Kri ruskih sinov se je tedaj prelivala, da so Bolgari zadobili svojo relativno svobodo ali rešitev izpod težkega jarma. Ni tedaj čuda, da poudarja ista Ruska sedaj lastne interese do te dežele, za koje se je kravno bojevala.

A Rusko ne žene v tem počenjanju pohlepnot po tej deželi; konec rusko-turškej vojni storil je mir, sklenjen mej raznimi evropskimi državami in berolinska pogodba, vsled katere se evropsko politično ravnotežje ne sme rušiti brez dovoljenja vseh evropskih držav.

Ruska tedaj ne hlepi toliko po tej deželi, kajti, ako bi jo posedila, dirnila bi v prepoved paragrafov berolinske pogodbe ter potegnola na se jezo vseh evropskih velevlasti. Ali Ruska hoče imeti

Bolgarsko sebi moralno podvrženo, da se je o vsakej priliki lehko ukoristi ali vsaj, da ne najde zaprek svojim nameram tam, od koder bi se jih najmanj bilo nadejati.

Smoter ruske podedovane politike je pač, kajor je vsem znano, prost razvoj po morju na jugu. Ruska je zelo obširna in potreba ji sigurnih potev za izvod lastnih pridelkov; ona hoče postati mogočna tudi na morju ter se ne klanjati in prosi druzih evropskih velevlasti potov za izvajanje lastnih pridelkov in sploh za trgovinski svoj promet. Odprto jej je le severno morje, v tem, ko so njene ladije zaprte v Črnom morju ter nemajo nikam mor izhoda, ako se ne priklonijo Turku, da jim odpre Dardanele.

Gledé trgovinskih ladij pa še ni tako hudo, kajti promet je še precej prost, a tem hujša se godi ruskim vojnim ladijam. Po nekej starej pogodbi ni dopuščeno nobenem vojni ladij preko Dardanel, ako v to ne dovolijo skupne evropske države, ki so to pogodbo podpisale.

Dober del ruske vojne mornarice je tedaj zaprt v Črnom morju ter ne sme čez železne vrata, aka noče dirnoti v zapoved imenovane pogodbe.

Naravno je tedaj, da pravi smoter ruske politike je posest Carigrada. To tako imenitno mesto je sedaj sedež gnilega turškega cesarstva. Dve ste bili poti, ki ja je ruska namerovala, da pride do zaželenega cilja. Prva pelje čez Bolgarsko, druga pa čez Malo Azijo k Dardanelom. Misiliti je bilo, da se ruska bolj drži prve ter uprav radi tega toliko povdarja svoje interese na malo Bolgarsko, kajti skozi njo hoče v Carigrad. A v sedanjem času se je ruska politika, kakor je videti, nekako spremenola. Ruski državniki dobro vedó, da bi zadeli v jezo raznih evropskih velevlasti, kakor tudi ob paragrafe berolinske pogodbe, aki bi hoteli skozi Bolgarsko v Carigrad. Osobito bi se temu upirala Angležka, ki je uže pred tremi leti trosila svoj denar mej bolgarske uporneže, z namenom jih spreti z Rusijo.

Polotila se je tedaj druge poti, na kateri vedno bolj napreduje; osvojila si je Ruska uže več važnih mest v Armeniji in ob obrežju črnega morja in bliža se sedaj glavnej trdnjavi in trgu, Erzerumu. Zasedši tega, storila bode lep korak naprej in pričakovan je, da nedolgo od sedaj bode stala z močno vojsko na nasprotnem

obrežju Zlatega Roga, ter tu poskušala zadnji odločilni moment na Carigrad.

Z obsedbo Carigrada zagotovljena je tudi Bolgarska in njene ladije bi potem imele prosti gibanje po sredozemskem morju.

Ali kaj porečejo k temu ostale evropske velevlasti? Izvestno bi zadnje ne držale roke križem, temveč prišlo bi do hudega nasprotstva mej njimi in Rusko. Z osvojitvijo Carigrada razrušila bi se berolinska skupna pogodba in razne države tirjale bi odškodnino kot direktno interesovane.

Prva mej njimi bila bi Avstrija, katera smoter je tudi širiti se proti vzhodu. Ako bi se jej dovolilo posesti Solun, bilo bi menda njeniu tirjatvam zadovoljeno, ker pridružila bi svojim deželam velevažno tržišče ter tako odprla najkrajšo pot svojej trgovini na vzhod.

Pri vsem tem pa Bolgarska igra važno ulogo v evropski politiki. Zadovoljiti treba bolgarskim tirjatvam in še le potem se je nadeljati miru. Bolgarska pa tirja od evropskih velevlasti, da jej pusti razvijati se v miru ter da jo pripoznajo kot samostojno državo.

Samostojnosti sedanje Bolgarske niti ostale evropske države ne morejo pripoznati, kajti zadrževane so po berolinskej pogodbi. Bolgarska si je neopravičeno osvajila Rumelijo, — ti dve deželi pa skupaj združeni ste evropskim velevlastim trn v očeh. Ruska dreza sedaj Turčijo, naj bi zadnja za njo v žerjavico šla po kostanj, naj bi namreč osvojila Rumelijo ter s tem Bolgare razdražila. Sploh se vidi, da Ruska nekako zadovoljno gleda nemire v Bolgarski, kateri nemiri bodo predno ali poznej uzrok občne vojne ali pa povod razroženju.

Ako se Bolgarskej zagotovi samostojnost, zagotovljen je tudi evropski mir in meč se lahko vtakne v nožnico; če se ji pa samostojnosti ne prizna, nastala bodo vojna med evropskimi velevlastmi, kajti vi imajo več ali manj interesov do Balkana.

Mi smo morda slabi proroki; pri vsem tem pa menimo, da v nedaljnej prihodno-

sti se bode moralo to prašanje rešiti in razvozlati ga bodeli morati največ Ruska in Avstrija, kateri ste direktno interesovani na balkanske dežele.

Da pa sedaj Ruska ščuva Sultana na Rumelijo, to ni nikako čudo; — Rusi ne napadejo nikogar, aks neso prej, čeprav le navidezno, napadeni in smoter jim je, kakor znano — Carigrad.

O našem duhovstvu.

Ti učenost s krepostjo vdrži,
Kot solnce strinja lyc in moč,
S tem domovini zvesto služi,
Nevruden za njo dan in noč.

Sveta, imenitna je naloga učitelja, — svetuje, imenitnejša je naloga duhovnika. Če je prva težavna i trudopolna, je druga težja i daljša, ker duhovni pastir ima nalogi spremljati ovčice svoje od rojstva do njih groba, učitelj pa je zapusti, ko so si pridobile toli svetovne modrosti, da lahko samostojno vstopijo mej svet. Vendar človek, budi še tako popolen, ne more,ogniti se raznim, svetovnim napakam, saj i sveto pismo pravi, da "celo najpravičnejši greši sedemkrat na dan." Človek potrebuje tedaj v bojih življenja modrih voditeljev, ki ga odvračajo od krive poti ter privedejo do resnice. Takim voditeljem postavlja milostni vladar svetá — duhovne. Njim je dana važna i trudopolna naloga, da pripomorejo v človeško odrešenje. A čestokrat je vse njih prizadavanje zastonj, posebno pri tacih, ki ne verujejo v ničesar, ki misljijo, da bodo z svojo lažimodrostjo preobrnili svet; pri onih, v česar se globoko vdobljena zlòvoljna, kriva prepričanja. Komur so pa skrbni odgojitelji uže v zorni mladost v cepili plemenite kali, katere niso zamorile poznejše duševne borbe, niso njih sveti i besede brezuspešne in lahko pripeljejo zgubljeno ovoce zopet na pravo pot. Ali tega cilja ne dosežejo duhovni pastirji le z golim pridigovanjem nesrečne bodočnosti v onem življenji, sè žuganjem groznih kaznij. Danes postali so ljudje strašno materijalni, realni in verujejo večinom le v to, kar so posredno ali neposredno skusili, videli, slišali. Predočiti se jim mora tedaj, aks se hoče dotično svrhu doseči, razne bivše ali trajajoče razmere i dogodke ter jim s

zopet nesmelo na duri in v pisarno stopila je deklica, na kojo so se namah vrgle oči vsega personala, kakor gladne živali roparice na dober plen. Bil je res redek takov nežen in povabljen pojaz v tem suhoparnem prostoru, ki je gledal z večine le granatne vačane in krivokrake sinove Izraelove. Oči pisarjev so se vidno odmerjale na ti vitki podobi, ki je v zadregi stala v križajočem se njihovem ognju, s zarudelim nadihom srameljivosti po celem ljubezljivem obličju, pol obzarjena s trakom žolte svetlobe, ki je kukor v vzhitu njen obris poljubljala, kakor bi hotela v se vsesati krasoto, ki je uže tako davno ni objemala.

Pisar don Juan poprosi jo v najslajšem odjeku svojega hravavega glasa, da naj se za trenotek usede, da se baš stranka mudi pri načelniku pisarničinem. Julija Grlička usede se na podaniji stol, kakor na sramotilen oder. Čuti, tako rekoč, goltajoče poglede, tekajoče od povsod po njeni postavi. Zdi se ji, da vse vedó, ali vsaj slutijo vzrok njenega pohoda. Povesi oči na konec črevljíkov, da bi se ne morale srečevati z radoznlimi pogledi pisarniškega personala.

Pisar don Juan se je brižno trudil, da bi povzbudil njen pozornost. Zaman je poskušal peklenko svojo umetnost: oddihaval je globoko, naravnal si ruse kodore, popravljal svoj ovratnik, ki je bi

PODLISTEK.

Jastreb contra Grlica.

Češki spisal Svatopluk Čech; prevel M. Vrnilž (Dalje.)

"Ne šalite se, gospodje," zagotavlja gospod Jastreb. "Poglejte te tri papirje. Stanejo me znatno sveto denarja in na konec si brezvomno seženj dolg račun ū njimi posvetim. Sedel sem zopet na limanice jednemu teh starih, važnih, krepštnih gospodov. Toraj visi moj denar v dragem lesku na njegovih nakraskih in jaz —"

"Aj, vaš, dolžnik ū hčere? vpraša drug pisar, ki je veljal mej svojimi kolegi za Don-Juana.

In kake hčere! Dve, jedno krasnejšo od druge —"

"Tja pojdem jaz na rubežen!" vsklikne pisar.

"Diven začetek poznanja! Meni je njegova penzija ljubša, nego obe hčeri vsekup. Ta penzija je doslej nedotaknena, kakor devica. Ves je zarudel srama, ko sem le besedo o njeni zastavi ispregoril. Dnevi njenega devištva so sedaj po vsem sešteči."

Lahko vzhitljivi personal prasne v smeh, ali ta smeh umolkne, kakor bi z stvarnim svojim vprašanjem namah razbil.

odrezal, ko se mej tem odpro vrata kabinetova. Gospod Jastreb zamenja prejšnjo stranko, odhajajočo ū veči pobitosti, kakor je bila vstopila.

Za čas izide i gospod Jastreb in dr. Zamotal potaplja ga ū mej vratmi po ramah z zagotovilom: "Ne bojte se, to pojde mah na mah!"

Še tega dne založi stari registrator nov subfascikul: "Jastreb contra Grlica."

In za nekaj časa predstavi se gospod Grlica osobno v pisarni. Od prvega svojega pohoda pri gospodu Jastrebu se je zelo promenil. Preč je bila dostojaška pokončnost njegove postave, brada se je žalostno sklonila mej koncem tvrdrega zavratnika pri srajeti in visoko čelo, prej tako gladko, bilo je razorano s plugom skrbi. Da, i sneg na glavi njegovi, prej tako brižno ubran v ugledne valčke, bil je razmršen in razprašen, kakor vsled zimskih viharjev.

Dr. Zamotal je privoščil dolžniku le kratko zaslisanje.

Ko se mu je gospod Grlica zarudel predstavil, prešel je koj na stvarno jedro z vprašanjem: "Prihajate morebiti plačati?"

Iznenadeni dolžnik izpregovori šepeta nekoliko nesovisnih stavkov, ruševine brižno sestavljenega, v pravnikovo srce namerjenega uvoda, kojega je dr. Zamotal

"Ako ne nameravate plačati, bila je vaša pot popolnem odveč", reče advokat suho in prime pero, da nadaljuje začeti tožbeni spis.

Gospod Grlica izreče v tem smislu, da poplača vse do vinarja, akoprav je za ta primerno kratek čas le na obrestih več plačal, kakor je kapitala v istini prejel, ali da prosi nekolikodnevne potropljenja.

"Sem uže rekel, da je bil vaš pohod čisto odveč", odgovori mu advokat, ne vzdvigaje oči z tožbenega spisa. "Odkar sem prevzel zadovo moje stranke, ne čujem drugega glasa, nego njenega. Leta glas more ustaviti želesno pravno pot, kojo obračam neisprosno do določenega cilja. S tuje zadove ne jemljam nравne odgovornosti za njo na sebe; prejemam jo brez kakoršnih koli osobnih priveskov, prejemam zadovo golo in ta mi velja kot sveta. Rajši bi lasten prospeh zanemaril, nego, da bi le za točko popustil s prava svojih mandatov. Ako zadovoljite plačilnim zahtevam v treh dneh, bo stvar v redu; aks ne zadovoljite, posežem brez odlaska v pravno orožnico po orožje, koje za umestno spoznam. Vsako dajščje razgovaranje o tem predmetu bilo bi tratenje dragega časa vašega — in mojega."

Na poslednjih dveh besedah stal je tako značilen povidarek, da se je gospod Grlica brez prigovora poslovil.

Pod večer tega dne potrkal se je

tem dokazati, da v resnici čuva nad nami božja pravidnost, ki „hudo kaznuje i dobro plačuje.“

Veli nam eno glavnih načel krščanstva, da moramo ljubiti svojega bližnjega kakor samega sebe. Proti tej maksimi ne budem izvestno protestoval; vendar zdi mi se potrebno, vsekako razločevati bližnjega od bližnjega. Roditelji, bratje, sorodniki, so tudi naši bližnji, zato pa mislim, da je popolnoma opravičeno, ako ljubi človek v prvi vrsti te. Tako mora človek ljubiti svojo mater v širjem pomenu besede — milo domovino, ljubiti mora svoje brate — rojake. Ljubezen do mile domovine, do naroda svojega, do svojih rojakov, združiti mora ter delovati v plemenitom svrhu — v nje blaginjo. Zatoraj morajo duhovni v prvi vrsti podpirati svoje verne ovece v ljubezni do svojega naroda i do drugih rojakov in menim, da ako to storé, ne zgreši izvestno svojega poklica.

Kar se tiče našega duhovstva, smemo biti še precej zadovoljni, ker so z malo izjemo izborni narodnjaki, vzlati, kar se tiče mladih duhovnikov. Starejši se večinom drže ostarelih svojih načel, ki jim zabranjujejo vtikati se v razne svetovne razmere, posebno pa v politiko. Mladi njih rod seveda o tem drugače sodi in deluje v korist naroda in domovine. In kako ne? Saj i duhovnik je človek, ki ima ljubo mater, koja ga je v otroških letih odgojevala. Kdo se ne spomina v poznejših dnevnih blagih naukov, koje mu je zlata mati sejala v srce? Kdo ne misli s hvaležnostjo in ljubezni na ono, koja ga je z svojimi sveti podpirala? Mislim, da vsakdo se je spomina hvaležnim srecem. Kako se je ne bi tedaj spominjal i duhovni gospod, česar srece je in mora biti polno ljubezni za vesoljni svet, a v prvi vrsti, kakor pri vsakem človeku, do drage mu majke. Ova ljubezen je čisto opravičena, kajti, cesar ne stori mati za svojega otroka! Prve nauke i prvi pouk dobri otrok od matere. Ljubeča mati si pa prizadeva, da veči deci svoji nauke svete vere. Malega otroka uči časti i ljubiti onega, ki nam je bil odrešitelj. In malo dete veruje, kar mu dobra mati pripoveduje. V malem njegovem srčci se vsadi ljubezen do Najvišega in spoštovanje do svete njegove vere. Ko dete doraste in stopi v življenje, predčičijo se mu vsa stvarnikova dela in tedaj začne uprav spoznavati mogočnost in dobroto skrbnega vsesodnika. Tedaj se spomni blagih naukov, koje je dobival otrok. Kdo se ne spomina onih časov, ko je malo dete, skakaje po očetovej hiši, prepevalo milo pesnico, kojo ji je naučila draga mamica? Kdo se ne spomina, četudi oddaljen in v tujem kraju, sladko donečnih glasov, koje je slišal in govoril v mladih letih? Česar duša se ne napolni neznanimi, a vendar toli dražestnimi čuvstvi, ko sliši morda po dolgih letih nepričakovano na tujej zemlji znane glasove mile materinsčine? Saj ni vreden, da uživa blagodejne solnce žarke, da tepta svojimi nogami zemljo; ni vreden, da se človekom imenuje, kdar ne ljubi in štuje materni svoj jezik.

Kdar ima srce čuteče in ljubeče, spomni se izvestno prvih glasov, koje je govoril, spomni se onega milega jezika,

zapeljive krasote v obliku in barvah z najlepšo trojnobojno vijolo.

Sam koncipijent pri oknu bil je danes njegov tekmeč. Pogledoval je zaljubljeno v nasprotnikovo dupliko, akoprav mu je ta našteval scela obrneče pojme nekoličine dvornih dekretov. Pri tem se je pogosto z očesom zaletaval k lični deklici in ji je mnogo več pozornosti žrtvoval, nego se je bodočemu advokatu spodobilo, kojemu ima biti na vnanosti strank toliko, kakor sahovcu strugarsko delo na figurah svoje sahovnice. Studioval je bajno cvetačno njenega klobučka, kakor bi jo hotel uvrstiti v Linejev sestav in je promatral ukusno, bledoročno progasto obleko deklično tako brižno, da mu ni ušel niti lahki, jedva opazljivi nadih ponošenosti, ki jo je bilo poznati ponekod po obrokah in gubah oblekinih, kakor bi bil to majovo ljudsko evtko ovejal mrazni dih živenja.

Dr. Zamotal vsprejme Julijo z načinom, v kojem se zrcalita izbrusen njega estetičen ukus in udvornost proti damam.

Zdvigne se z svojega naslonjača, z barikade fascikulov in zakonikov z šumom za pohod zelo laskavim, vrže daleč od sebe razpisano repliko in poda deklici stol z veliko galantnostjo.

Ni Julijina izjava, da prihaja v imenu svojega očeta, da bi poprosila gospoda doktorja le dvadnevnega odloga, ne oslabi njegove laskovosti.

(Dalje prih.)

kojega je vprvo slišal. In v prid temu jeziku sklene delovati po svojej moći, v prid milej domovini i narodu svojemu, s katerim ga vežejo nerazrušljive vezi. S plemenitimi temi čuvstvi stopi v življenje, napoljen svetim ognjem in krasnimi uzori, koje doseči si je namenil. A ne ve, koliko bojev bo moral bojevati, koliko bridkih izkušenj bo moral prestati, predno doseče svoj cilj! Vendar, če bode zvest ostal svojim načelom, če se ne bode odalil v svojem delovanju od načel svete vere, pride enkrat do svojega smotra. Marsikateri brezumnež misli, da pride prej do zaželjene svrhe, ako se ravna po nazorih, katere mu prevzeten svet narekuje in zabi, da edino prava temeljita podlaga vsakemu plemenitemu podvzetju je vera. Kdor le iz podlih namenov skuša povzdignoti narod, kojega svojim imenuje, ne bode taká povzdiga trajala dolgo časa. Zatoraj, kdar hoče, da se bode narod svetil mej drugimi uže svetili narodi, na sme zabit, da prava vera je luč, katera razsvitljuje temna pota ter ga privede do cilja, da narod osvobodi. Kakor pa mora biti prava vera vodilo, tako bodi materni jezik ključ, ki odpre vrata do vesoljne narodne omike i narodnega odrešenja. Kdor tedaj ljubi milo domovino, posvetiti mora svoje moći materinemu svetu jeziku in tako pripomoči k narodovem omiki in ako je narod omikan, postavlja se lahko vsestransko v bran raznim sovražnim napadom.

„Jezik očistite peg — podajte gladko mu rujo“ pravi pesnik. Da, jezik naš moramo kolikor mogoče očistiti raznih napak, odstraniti razne pege, ki temne njega svit in „Jasno ko struna bo pel — zvonu enako donél.“

Nalog to zvrševati imajo v prvi vrsti učitelji, za temi pa vsak domoljub, ki želi blagor narodu svojemu. Seveda je naloga poslednjega težavnika, ker možno mu je vršiti jo le, ako slučaj nanese, da govori s pribrostim človekom in mu o tej priliki popravlja razne jezikovne napake. A kdar razvzen učiteljev, ima ugodno priliko širiti narodovo, omiko so — duhovniki.

Porečeo mi: „Kaj ti pač pade na um? Kako neki moremo mi omikati narod? Saj mi smo postavljeni le duševnim učenikom, ki moramo prizadevati si, da izveličamo svoje verne; da pa omikajo narod, izvoljeni so drugi“. Razlogi ti so deloma resnični. V širjem pomenu imajo učitelji nalogo pospeševati in širiti narodno omiko, v ožjem pa jo ima, kakor omenjeno, vsak pravi narodnjak. Posebno pri naših žalostnih okoliščinah ni nikdar preveč narodno deluočih oseb, nasprotno jih je žalibog premalo. Ker imajo pa duhovni gospodje ugodno priliko pomagati rojakom svojim o trudopolnem delu, sklicuje se na njih pomoč, katera ni bogosigavedi! kako težavna. Rekli smo uže pričetkom svojega spisa, da morajo duhovni pastirji voditi svoje ovece po pravi poti. Da pa to ložje storé, odločena jim je ugodna prilika, ko se verni kristjani zberó, da poslušajo besedo božjo. Tedaj jim polagajo na srce vse dobre nauke, ki naj bi je privedli do dušnega zveličanja. A čestokrat ostane njih beseda tu pri nas — nerazumljena.

(Konec prih.)

Pogreb Lovre Žvaba.

Akoprav so bili vsi znanci in prijatelji uže pripravljeni na katastrofo, vendar je vest o Žvaba prerani smerti vse nemilo pretresla. In kako bi nas ne; saj smo zgubili v njem uzornega rodoljuba, neuromnega delaleca na narodnem polju, nevrašenega boritelja za nasa prava, značajnega moža, katerega bi vse zlato tega sveta ne bilo spravilo s pravega pota; zgubili smo v njem naposlед milega prijatelja. Komaj se je bil posvetil ves narodnemu delu, uže nam ga je ugrabilna neisprorna smrt v najlepšej dobi, ko bi bil še lahko leta in leta darove svojega duha obračal v prid in korist domovini. Žalostna vest o Žvabovej prerani smerti vzbudila nam je na novo zavest, da mora v Slovensih vsak odličen mož leči v prerani grob! Posebno hudo zadel je nas Tržačane ta vdarec, saj imamo tako malo mož, ki bi mogli in hoteli žrtvovati vse svoje sile v blagor svete naše narodne stvari — in še ti nam tako naglo pomirajo. A tudi drugod po domovini je vest o našega urednika smerti nemilo dirnola rodoljube. Povsod so poznali Žvaba, čislali so njega blag in nad vsako sumnjo vznešen značaj, cenili so njega neupoglivo voljo, njegovo dosledno in vspešno delovanje; o

tem nas je preveril njegov pogreb. Od vseh strani: iz Trsta, Sežane, Komna in vsega Krasa prihitele so prijatelji, znanci in častilci, da ga sprejmejo do groba. Zbrala se je o tej žalostnej priliki večina kraškega razumnistva, prišel je pa tudi priprasti narod v obilnem številu, skazat svojemu učitelju zadnjo čast. Pred hišo, v cerkvi in na grobu zapeli so pevci obične žalostinke.

Na grobu je g. Ivan Resman izustil lep govor svojemu prijatelju v slovo. Govornik je omenil nesrečni položaj bortega naroda slovenskega. Vendar se iz tega nesrečnega ljudstva porodi nenavadno število izrednih, plemenitih mož, ki vso svoje najboljše sile zastavijo v to, da bi narodu, iz katerega so pošli, olajšali življenje in priborili lepšo prihodnost. A usoda nas uborne Slovence nemilo praganja. V kratkem dobi pokosila nam je smrt Jurčiča in Erjaveca, Dolanca in Einspielerja in sedaj tudi Tebe nepozabnega Lovro. S Teboj zgubi narod neustrašnega boritelja za svoja prava, mladina Tržaška pa najbolj unetega zagovornika in branitelja svojega, ki je pridno delal, liki mravlja, da ustanovi slovensko šolo, v kaceri bi našel naš naraščaj zavetje pred požrešnim in pogubnim nam Italjanstvom. Govornik se obrača potem do domačinov, mej katerimi se je Lovro porodil, s katerimi je vzrastel, kateri so videli, kako dober sin, ljubezni brat in udan prijatelj je bil. Njim vsem ga preporoča v blag spomin. H koncu pa obljublja, da se mi, ki smo ostali, hočemo ravnati po njegovem vzgledu in njegovih načelih. Tudi mi hočemo posvetiti naše moći domovini ter nadaljevati rodoljubno delo, katero si ti vršil; Ti nas bodeš pa iz sinje višine gledal in Tvoj duh bo vesel, ako dosežemo svrhu, katero si bil sebi postavil. Ko se je govornik s prestrimi basedami ločil od pobratima svojega, ostavljali smo tisoč pokopališč, kjer smo pustili odličnjaka slovenskega.

V Dutovljah smo se zopet sešli. Tu vstane gosp. Ivan Nabergoj ter v kratkih presrečnih besedah povdarja zasluge pokojnikove za naš narod ter pravi, da je pač zaslužil, da mu ta narod v dokaz hvaležnosti postavi skromen spomenik na grob. Ta ideja je bila z odobravanjem sprejeta in se je storil uže znaten korak k nje izvršitvi. Vsakemu rodoljubu bodi pa na tem ležeče, da postavimo skromen spomenik na grob skromnega moža, ki ni iskal slave, kateremu je bil le blagor naroda na sreči. — Naj v miru počiva!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nj. Veličanstvo, naš cesar, sešel se je 1. t. m. v Gmunden z rusko carico. Vladar se je pomudil samo nekoliko ur v onem kopališču ter je tudi obedoval pri carici. Carevič spremil je našega cesarja na kolodvor, od kamor se je odpeljal v Pisek na Češko k vojaškim vajam. —

Boj mej Staro- in Mladočehi je čedalje hujši in strastnejši. Udarec za udarec pada na Staročeha, ki so vsled tega kar besni. V Veliki Losevici poročal je poslanec g. Ivan Plevy o svojem državnozborskem delovanju; po živahnej debati vsprejeta je bila v vsemi proti 7 glasom resolucija, v katerej izrekajo zbrani volilci nezaupanje državnim poslancem, članom češkega kluba, češ, da je ta samo sluga sedanje vlade na gmotno in duševno škodo češkega naroda, ter ne vrši poslanskih svojih dolžnostij, kakor to zatevajo koristi volilcev v obče, posebno pa interesi težko skušenega kmetskega stanu. Staročehi, videč, da njih moč čedalje gine, izjavili so uže, da so pripravljeni odreči se odstavku 3. § 19. osnovnih državnih zakonov, aka bi Nemci hoteli to. „Narodni Listy“ jim zato očitajo, da se kesajo, da so pomogli temu paragrfu v življenje, ker jim je sedaj na poti v njih ponemčevalnem delu.

Več listov, zastopajočih slovenske interese, izreklo je željo, da bi se letos o priliki 40 letnice cesarjevega vladanja, sestali zastopniki vseh avstrijsko-slovenskih plemenc in strank v Pragi, da se dogovore o slovenskem programu ter pogodijo o nadaljnem vzajemnem delovanju. Slovani v Avstriji nimajo še skupnega programa, razcepljeni so na mnoga nasprotnoči si strank in strančic. Zedinjenje avstrijskih Slovanov v trdno in zložno skupino, bilo bi državi sami na veliko korist, ker bi na tak način

bilo tudi edinstvo države bolj utrjeno. Slovani bi se mogli pobrnoti za to, da se uči ruski jezik v slovanskih šolah, tako kakor se je poučevalo do sedaj francosčina, nemščina ali kateri koli drug tuj jezik. Ruščini bi se hitreje priučili nego kateremu koli tujemu jeziku in naši učenjaki, ki so sedaj prisiljeni pisati učenjske knjige v nemščini, pisali bi je za naprej v Ruščini. S tem bi tudi drugi slovanski jeziki mnogo pridobili, navzeli bi se slovanskega duha ter bi si izposejevali besede mesto od tujcev, od Rusov. Kakor bi bil slovanski shod potreben, je sedaj nemogoč, ker neka stranka avstrijskih Slovanov dela na vso moč proti temu. Žalostno je pač, ako pomislimo, da je bil 1848. l. slovanski shod v Pragi, da je pa letos po 40 letih nemogoč. V dolgem tem razdobju slovanski duh zatorej ni napredoval, ampak nazadoval. Slovani nismo mogli v tem času izriti starozzano slovansko neslogo; dogodilo se je baš obratno; ta plevel se je v tej dobi še lepše, bohotnejše razvil.

Na biskupa Strossmayera začeli so hujšati sedaj Poljaki, ko so se Madjari in Nemci upuhali. „Czas“, organ galilejskega plemstva, se besno zaganja v bisupu ter začudenou vpraša, kako je katališki vladika mogel blagosloviti šizmatike Ruse, ki so največji nasprotniki katoličanstva in zakleti preganjalcji Poljakov. Tako našteva razjarjeni „Czas“ še dalje svoje razloge, zakaj on („Czas“) obsoja Strossmayerovo postopanje. Slobodno bodi poljskemu „Czasu“ in njega plemenitemu patronom, družiti se še s plemenitejšimi Madjari in Nemci — svojega namena, Strossmayeru škoditi, ali ga celo odstraniti iz Djakovara, ne bodo nikdar dosegli.

Madjarske klerikalce je zadel hud udarec; umrl je njih načelnik in urednik klerikalnega lista „Magyar Allam“ g. Anton Lonkay. Ta moč je bil za svojo stranko neprecenljive vrednosti; papež sam ga je odlikoval z mnogimi redi.

Vnanje dežele.

Rusko notranje ministerstvo dalo je ukor listu „Graždanin“ zaradi njegovega kritikovanja vladnega postopanja. Ta vest je kaj prijetno zadel berolinske in dunajske novinarje, kajti „Graždanin“ jim ni bil nikdar posebno všeč. Ruski listi razpravljajo v uvodnih člankih o neredih in socialističnih demonstracijah v Berolini. „St. Peterb. Vjed.“ pravijo, da so ti izgredi odgovor na težnjo visokih in najvišjih krogov nemških, katera težnja je najlepše izražena v govoru Viljema II. na obedu v Sonnenburgu, kjer je govoril o ulogi najplemenitejšega dela naroda — aristokracije. Mogoče, da te izjave niso ostale brez upliva na neke svobodoumne sloje. Na vsak način so pa berolinski nemiri vrlo značajni, kakor nov znak čedalje silnejše neslog, vedno večje razcepljenosti v notranjem življenji sodobne Nemčije.

Kralj Milan se vendar ne misli kar tako ločiti od visoke svoje soproge. Nedavno mu je bila tako sila „rešiti“ se Natalije, sedaj je pa sam zapovedal konistoriju, naj za tri mesece ustavi pravde. Kralj in kraljica se menda dogovarjata, kako bi se na lep način rešila ta stvar. Kraljica je uže prijavila svoje pogoje kralju. Natalija zahteva, da jej izroči sina Aleksandra. Minister prosvete g. Gjorgjević je zaukazal, da se o rojstvenem dnevu kraljice ne smejo opravljati nikjer božje službe za njo. Ta prepopravil pač malo pomaga, saj ne more zabraniti nobenemu Srbu, da pomoli za svojo kraljico. Ko so v Srbiji praznovali god kraljeviča Aleksandra, napravili so v Belegradu demonstracijo. V kavarni „Kolarac“ zbralo se je mnogo sveta, mej drugimi vse polno čestnikov. Godba zasvira srbsko himno. Naenkrat zakliče nekdo: Rusko himno! Vse začne klicati: rusko himno. Godba je moral šestkrat ponavljati. Na to so klicali vsemi: živio kraljevič, živila kraljica Natalija! na kralja se pa še spomnili niso. To nam priča, kako priljubljen je Milan svojemu narodu.

O bolgarskih „roparjih“, o katerih so vsi nam sovražni listi toliko pisali, pravi „Branik“, da to so vse drugo nego roparji. Do sedaj ni bilo še čuti, da bi bili napali kmete in uboge ljudi; hrane in druge stvari ne jemljajo nikdar po sili, ampak plačajo vse. Narod se jih ne boji, pomaga jim rajše, nego bi je preganjali. Ti takozvani „roparji“ imajo popolnoma politične svrhe, oni hočejo provzročiti velik prevarat ter prognati Koburga, Stambulova in vse sedanje tlačitelje bolgarskega naroda.

Na Rumunskem bodo razpuščeni zbornici začetkom tega meseca; nove volitve bodo razpisane sredi oktobra meseca.

Zapri so dva časta, ker sta baje sotrudnika kraljevi rodbini sovražnega lista „Glas Tzernanui“ (Glas kmata). Imenovani list dela na to, da bi bil knez Kuza kralj rumunski.

Berolinski listi razpravljajo o imenovanju Bennigsena vrhovnim predsednikom hanovranskim. „Voss. Ztg.“ pravi, da so bili prejšni poskusi, poveriti temu možu kak urad, vsi neuspešni ter so se izjavili vsled odpora odločajočih oseb. Mogoče je, da bodo Bennigsen tudi minister, kar bi bilo konservativcem jako neljubo. Richterjev organ „Tagblatt“ piše, da, ko bi Bennigsen prav vstopil v ministerstvo, bila bi to samo osebna premena, ne pa premena sisteme.

General Boulanger se je ustavil na svojem potovanju na Norveško nekoliko dni v Brusselu, kjer je govoril z Viktorjem Napoleonem. Pred nekoliko dnevi šel je bil general v Normandijo v mesto Lissena v pohode k prijatelju Laguerreju, ki je bil tačas pri vojaških vajah. Ko so v mestu zvedeli, da pride Boulanger, drlo je vse na kolodvor čakat ga. Spremili so ga slavno in peljali kakor vladarja v hotel. Popoludne napravil je Boulanger izlet v okolico in tu so mu napravili še večje ovacije kakor zjutraj. To nam priča, da njegov upliv zopet raste in sicer neznansko raste; republikanska vlada bodo imela še velike težave z njim.

V Afganistanu spunktal se je Izak kan proti svojemu stricu, emiru afganskemu. O Izaku so v Kabulu dolgo sumili, da je v zvezi z Rusi ter da dela za nje in proti emiru Abduramanu. Izak je bil na to razklican emirom ter je šel v Kabul. Tu se jo zbal za svoje življenje ali vsaj za svojo svobodo in ni si vedel drugače pomoči nego s tem, da se je spunktal. V severnih provinceh te zemlje grozil je sploh uže od davno nemir, ker je ljudstvo zelo nezadovoljno z dosedanjim vlado.

Angleži se morajo biti s Tibetani, ki so se uprli. Angleži so se hoteli z njimi pogoditi, a Tibetani odklanjajo vse pogajanje, ker se čutijo dovolj močne, ustavlji se Angležem. Izjavili so, da ne sklenejo pred miru, dokler jim Angleži ne odstopijo Sikim. Boji bodo še hudi. Ta spor je tem zanimljivejši, ker si prizadeva ruska ekspedicija Psevalskoga predreti z druge strani v Tibet.

Domače vesti.

O smrti g. Lovre Žvaba dobili smo nastopno sožalno pismo: Slavno uredništvo! Sprejmite izraz mojega najiskrenjšega sožaljenja o smrti prijatelja mojega, neutrudljivega delalca na narodnem polju, za vse plemenito vnetega — Lovre Žvaba. Z odličnim spoštovanjem udani Ivan Hribar.

Novi dež. glavar kranjski, g. dr. Polukar, nastopal je v pondeljek 3. t. m. svoje mesto. Ob 11. uri dopoludne predstavili so mu deželnih uradnikov.

Za družbo sv. Ciririla in Metoda našlo se je v gostilni pri g. Mavriču gold. 1.92; poslano iz Fernetič 2 gl.; nabранo v Velikem Dolu 4 gl.; gospa Vek. Valenčič ostake od nabranih novcev za bas-relief pok. Dolencu gl. 6.63; v družbi na Opčinah 30 kr. in v veseli družbi pevcev delal. podp. družba v gostilni pri Vatovcu for 3. — Skupaj gl. 17.85.

† **Jožeta Muha** iz Lokve umrla je dne 4. t. m. v 69. letu svoje starosti po dolgej in mučnej bolezni. N. v. m. p.

Umrl je v Ljubljani c. kr. okrajni glavar v pokolu, Viljem Dollhoff, v 63. letu. Pokojnega volile so leta 1878. občine kočevsko-ribniškega okraja v deželnem zboru kranjski.

Pri Sokolski petindvajsetletnici bodo, kakor piše „Slov. Narod“, zastopana slov. Koroška tako znamenito, ko ni bila doslej še pri nobenej narodnej slavnosti. Odpolala bodo petnajst zastopnikov, ki bodo došli ob ednem s češkimi odposlanstvi in katere bodo odbor „Sokola“ peljal se po zdravju v Trbiž. Evo imen naših koroških bratov, ki nas bodo počastili o tej priliki: Gregor Einspieler, župnik v Podkloštru, dež. poslanec in izdajatelj „Mira“; Vek. Legat, voditelj tiskarne „družbe sv. Mohorja“; J. Rakež, stud. med. v Velikovci; Fran Mihelj, farni provizor pri Velikovci; Ivan Sirnik, kanonik v Velikovci; Jakob Radoslav Hočevar, magister pharmaciae in trgovec z vinom v Velikovci; Matija Prosek, posestnik na Plešivci vrhu Kotmarje vasi; Peter Šlager, veleposestnik v Novej vasi pri Zakomnu; Janez Štih, posestnik

v Iovljah; Janez Uré, posestnik v Šmartinu poleg Celovec; Fran Einspieler, posestnik na Bistrici v Rožnej dolini; Valenten Einspieler, posestnik na Spodnjem Bistrici; Josip Kraut, posestnik v Žihpolji; Jakob Hedenik, posestnik v Žihpolji.

Goriškega Sokola“ slavnost ni se mogla vršiti baš po programu, kajti okr. glavarstvo omejilo je slavnost le na nöttrage prostore, češ, da bi se Lahon lahko segrel, ako vidijo dične Sokole na ulici. „Tout comme chez nous!“ — Gošči so napravili popoludne izlet v Konstanjevico in po banketu v Solkan, kajti ni jim prijalo sedeti ves božji dan v zaporu. Veselica zvečer vršila se je kaj lepo. Občinstva zbralo se je izredno mnogo in udeleženci našli so vsaj v mejsebnej zavabi odškodnine za vse neprijetnosti. Tolazimo se z bodočnostjo!

Popravek. V zadnjem številki urinola nam se je v vesti: „Na ces. kr. pripravljalnici za učiteljišča v Kobridu“ neprijetna tiskovna pogreška. Namesto: „otroci, rojeni 1884. in 1885. leta“ ima se glasiti: „1874.“, odnosno „1875.“

Slovenski Pravnik. Št. 9. prinaša: 1. Pravna kakovost zavarovalnih polic na pokaznika. 2. Condamnation conditionelle. 3. Črnogorski zakonik. 4. Pravosodje: a) Zvršilno prisilno je moči tudi terjatev zvršenca do zvršitelja iz iste sodbe. b) O priznanju troškov pravdi zaradi odškodnine. c) Kdor je dolžan priseči razdetno prisojno, povrnil mora nasprotniku troške intervencije pri priseganji. d) Motenje o posesti pravice do vožnje. e) Dokaza o zapeljanj z glavno prisego ni moči dognati. 6. Listek: Kaj storiti? 7. Književnost. 8. Drobne vesti.

Učiteljski tovariš. Št. 17. prinaša nastopno vsebino: 1. Kako naj učitelj goji in pospešuje domoljubje v šoli in zunaj šole? 2. Knjiga Slovenska. 3. Književnost. 4. Dopisi. 5. Premene pri učiteljstvu. 6. Razpis učiteljskih služeb.

Kmetovalec. Št. 16. prinaša: O mlinu, ki melje storže. — Vinska pokušnja. — Razne reči. — Vprašanje in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Vpisovanje v c. kr. žensko učiteljišče v Gorici vrši se 14. in 15. t. m. od 9 do 12 ure dopoludne. O prijavi ima se predložiti: a) krstni, odnosno rojstveni list; b) zadnje šolsko spričevalo, c) zdravstveno spričevalo. — Učenke v deklisko vadnicu sprejemajo se dne 15. t. m. od 9. do 12. ure dopoludne. Zaradi pomanjkanja prostora ne sprejme se novih učenk v II., III., IV. in V. razred. Sv. maša ob odprtju šole bodo 17. t. m. ob 8. uri; ob 10. uri bodo ponovljalni izpiti in ob 2. poludne začno vsprejemni izpiti.

Statistika c. kr. državne obrte šole v Trstu. Prošlega leta bilo je 366 učencev in 122 učenk. V višej šoli (v I. razredu) bilo jih je 15, v voditeljski šoli 12, v rokodelskej 160, v nadaljevalnej 179, v večnej 122. Novo šolske leto začne na višjem oddelku, v voditeljski in v večnej šoli 15. t. m. na drugih dveh oddelkih 1. oktobra. Vpisovanje v prvih treh oddelkih vrši se od 9. do 12. t. m. od 1/2 do 1/2 ure zvečer. Ponavljalni in sprejemni izpiti bodo za I. in II. razred višje šole dne 13. in 14. t. m. od 8. do 12. ure do poludne.

Razpisana stipendija. Početkom šolskega leta 1888/89 razpisuje se državna stipendija v iznosu 210 gld. na leto za dijake, pripadajoče katerej koli isterskej ali gradiškej občini, ki se uče na dunajskoj šoli gospodarstva. V prvej vrsti ozira se na slušatelje gospodarskega oddelka ter se mora obvezati dotični, ki sprejme stipendijo, da se nastani po dovršenih studijah na svojej rojstvenej zemlji. Prošnje do 30. oktobra t. l. c. kr. namestništvo.

Pevski zbor „Tabor“ v Lokvi priredi dne 8. t. m. veselico v proslavo 40letnega vladanja Nj. Veličanstva. Vspored je dobro izbran ter se nadejamo vrlim pevcom povoljnega vspeta.

Nekaj o „tramwayu“. Večkrat čitamo v raznih tukajšnjih listih mnogovrstne prične o nedostatkih pri tramwayu, katere vse pa se tičejo le vozečega se občinstva. Dolžnost naša pa je tudi, da se potegnemo kjer treba, za osobje družtva, katerega težnje občinstvo sploh ne pozna. Slepneri, ki se vozi v dobi od poludne do 1. pop. na progi proti gozdovi, opazi, kako si morajo borni kočičaji in spremjevaleci ukrasti 2–3 minute, da pogoltejo skromni svoj obed. Da tako obe dovojanje človeku ne pristoji, priznal bodo vsak človekoljub. Kaj ne bi moglo slav. ravnateljstvo stvar tako urediti, da nadomestijo n. pr. danes v službi stoječe kočičaje in spremjevalec od 12. do 2. pp.

drugi, ki so bili včeraj v službi ter se tako osebju bar proži prilika, da v tem času doma mirno obeduje? Sploh bi se moglo in moralno najti kakšno sredstvo v tem oziru, kajti v nobenem mestu, kjer je tramway, ne vidi se kaj tacega. Tudi siromak ima svoje človeške pravice!

Vremensko prorokovanje. Mathieu de la Drôme prorokuje za mesec september nastopno vreme: Nevihte od 1. do 6. Izdatni mrzli vetrovi v zapadnem in srednjem delu sredozemskega morja. Nemirno morje v biskajskem zalivu. O mlaju od 6. do 12. lepo vreme po vsej južnej Evropi. Spremenljivo vreme ob obalah oceanskih in ob kanalu la Manche. Občutljivo hladno v severnej Francozkej in Angležkej. Močni, menjajoči vetrovi v zapadnem delu sredozemskega morja, med balearskimi otoki in Sardinijo. — Nestalno vreme o ščipu od 20. do 28. — Jesenska enakost dneva in noči nastopi 22. ob 3. uri 2 min. pp. V Evropi sploh slabo vreme. Menjajo vetrovi z dejjem, v severu z snegom. Močni, nestalni vetrovi v zapadnem delu sredozemskega morja in v jadranskem morju; jaki vetrovi po vsem sredozemskem morju ter ob Siciliji in Malti. Jonsko morje jako razburjeno. Težava vožnja meji Fraucosko, Algerijo in Tunizom. Nevihte v biskajskem zalivu. Slabo vreme o zadnjem kraju od 28. t. m. do 5. oktobra. Sneg v severnej Evropi in na planinah. Črno in azovsko morje vzbujeno.

Praznih stanovanj je sedaj v Trstu v obilu. Po službenem izkazu jih je preko 220 in sicer v mestu okoli 80, na Vrdeli 30, v Chiarboli 30 in ostalo v drugih predmestjih.

Javna tombola bodo v nedeljo 9. t. m. v Korminu v prid tamošnje ubožnice.

Jezuviti kupili so letovišče „Zmaj“ na Reki, katero nameravajo spremeniti v samostan. Uže so prispeti nekateri oo. iz Kraljevice, ki marljivo pripravljajo novi stan.

Zasledovanje trte uši v štijaški občini na Krasu je zdaj končano. — Zraven prvotnega gnjezda našla so se še druga ležišča v oddelkih Selu, Dolenje, Gradišče, Ravna, Razguri in Poljane; vsega skupaj je napadenih okoli 20.000 trt.

Te zaledje so raztrošene na skupnem površji okoli 700 hektarjev, oziroma v pokrajini dolgi 4.27 in široki 1.75 kilometrov. Najbolj vzhodnje gnjezdo je najbliže okuženim zemljisci na Kranjskem, ter je oddaljeno od vipaškega Šembida samo 1.35 kilometrov.

Soditi po obširnosti filokseričnih ležišč v Štjaku in okolici in po zapaženim oslabljenji trt, moral se je mrčes uže vsaj pred 5–6 leti tjakaj zanesti.

Okužena zemljica leži na gričih po opokah, kakoršne so v Brdih. Ti griči se raztezajo med kraško planoto in Nanosom, pa so od pravega Krasa ločeni po globoki dolini, po katerej teče potok Raša. Ta, prepadu podobna dolina je tako obširna, da ni lahko občevati od enega brega do drugega, zato se je nadejati, da se po njej zabrani razširjenje zlă proti Krasu. Da bi se ta nada za vselej vresničila!

Zdaj se zasledovanje trte uši nadaljuje v šmarijski občini. Do zdaj so našli tam okoli 25.000 okuženih trt. V zadnjem času so zasačili filoksero tudi v Gabriju, katera občina leži med Šmarjem in Štjakom.

„Gosp. L.“

K izkopavanju starinskih ostankov pri sv. Luciji. Iz Tolmina poročajo, da je prispel dne 31. pr. m. sloveči profesor Virchow iz Berolina v spremstvu kneza Windisch-Graetza v sv. Lucijo, da si ogleda tamošnja izkopavanja.

Morskega psa so vjeli ribiči blizu Lukova v Kvarneru. Meri preko 4 metre. Pripeljali so ga na Reko.

Lastovke začele so se uže seliti proti jugu. V Ljubljani in v Trentu opazovali so na tisoče in tisoče ptic na potu v toplejši kraje. Ker se navadno začno seliti še le o Malem Šmarju, sklepa se, da bodo letos mraz kmalu nastopil.

Samoubojstvo. Uradnika pri mestnej plinarni Angela Kiswardaya, ki je nedavno zginol iz Trsta, našli so mornarji utopljenega v novem pristanišču. Govori se, da se je utopil samovoljno vsled rodbinskih nezgod.

Poskušeno samoubojstvo. 28letni P. Vlaselica iz Trsta zgrabil je v svojem stanovanju v hiši št. 13 ulice Tigor velik kuhinjski nož ter si hotel prezrati vrat. Njegova mati priskoči v istem trenotku, izvije mu nož iz rok ter se težko rani na

roki. Ker je Vlaselica baje zblaznel, odveli so ga v bolnico.

Sodnisko. 31letni mornar Aleksij Corazza, po domače Baretta, dobil je zaradi hudo delstva tativne šest mescev zapora. Ukradel je svojemu gospodarju na ladji „Bontempo“ vrvi, vredne 20 gld.

Policjsko. Drzen goljuf je prevaril na takojšnji pošti služkinjo, ki je imela oddati pismo z 100 gld. v gotovem denarju. Ženska se ni znala kamo obrniti in slepar, videc njeni zadrgo, ponudi se ji, da ji opravi posel. Izroči mu vesela pismo, a prebrisanec odda brezvredno pismo namesto pravo, pod izmišljenim naslovom, izroči služkinji poštno potrdilo ter se zgubi z novci. — Kotlar Anton Tomic sprije se je z nekim težakom v gostilni. Težak mu trešči jezno kozarec v glavo, da se je Tomiću vila kri po obrazu. Odveli so ga v bolnico.

RAZNE VESTI.

Glavarja roparjev blizu Belove na Bolgarskem, ki je nedavno ujel avstr. podnikar Ländlerja in Binderja ter dobil zanj učinko vredno 100.000 gld. v gotovem denarju. Ženska se ni znala kamo obrniti in slepar, videc njeni zadrgo, ponudi se ji, da ji opravi posel. Izroči mu vesela pismo, a prebrisanec odda brezvredno pismo namesto pravo, pod izmišljenim naslovom, izroči služkinji poštno potrdilo ter se zgubi z novci.

Nova iznajdba. Vojaški ataši srbskega poslanstva na Dunaju. Koka Milanović, iznajdel je bistroumen mehanizem, s katerem se more spremeniti kaj lahko vsaka puška, kakor obstojje dandanes, v puško-repetirko. Svojo iznajdbo dal je patentovati ter jo predloži mejnaročnej strokovnaški komisiji.

Orjaški stolp parižke svetovne razstave bodo visok 300 metrov. Zgraditelj njegov je podjetnik Eiffel. To bodo najbolj visoka stavba na celem svetu, kajti cerkev „Notre-Dame“ je 66 metrov visoka Pantheon 79 metrov, cerkev sv. Petra v Rimu 132, strasburška stolnica 142, velika piramida Gizeh 146, stolnica v Koloniji 159 in spomenik Washingtonov 169 m. Inženirji so izprevideli, da bodo za stolp posebna velika nevarnost zaradi strele; vsled tega napravili bodo na njem celo sistem strelovodov. Delo se zdaj vrši v visočini 150 metrov. Delalci so tako zazagajeni, da vidijo samo nebo, in to zaradi tega, da se jim ne vrtri v glavi. Za celo osebje se je v tem notranjem stolpu priredilo stanovanje ter se za vse skupaj donaša v visočino jed in pijača. Stolp bo stal okroglih 6 milijonov frankov; država je zgraditelju dovolila podporo poldruzega milijona in pravico, da bodo uživali 20 let dohodka od te stavbe, ki bodo potem postala last parižkega mesta.

